

The image features a decorative border of red berries, likely hawthorn or dog rose, with green leaves and brown stems, arranged in a circular pattern around the central text. The background is a light-colored, horizontally-grained wooden surface.

MATIČÁK

říjen 2024

Základní škola Ostrava, příspěvková organizace, Matiční 5

OBSAH:

Úvodník

Seznam zástupců tříd ve Školním parlamentu 2024/2025

Slavnostní předávání mezinárodních certifikátů Cambridge English

Zeleninová oáza na školním pozemku

Příspěvky Školního parlamentu

Sportujeme pro Afriku

Ohlédnutí za závěrem školního roku 2023/2024

Evropský den jazyků 2024

Exkurze v České televizi

Aktivity pod vedením Mgr. O. Maturové ve třídě I. B

Čeká nás opět sběrový týden

Z archivu – školní časopis Matičák je s námi desátým školním rokem

Soutěž

Výzva

Halloweenská cesta je s námi už roky + pozvánka na tu letošní 2024

Výtvarná výchova Mgr. M. Ratajské

Hukvaldy

Redakční rada

Uzávěrka příštího čísla Matičáku

Milí žáci, vážení rodiče a přátelé naší školy,

doufám, že jste si všichni užili krásné a odpočinkové prázdniny a jste připraveni na nové zážitky, které nás v tomto roce čekají. Srdečně vítám také naše prvňáčky, kteří svou cestu do školy teprve začínají.

Naše škola se i letos snaží poskytnout co nejlepší podmínky pro vzdělání a rozvoj našich žáků. Připravili jsme pro tento školní rok řadu novinek, ale i akce, které jsou již tradiční a oblíbené.

Jednou z hlavních oblastí, na které se zaměřujeme, je výuka cizích jazyků. Nově jsme zařadili hodiny španělského jazyka od 6. ročníku a hodiny s rodilým mluvčím na 1. stupni. Pro zájemce jsou připraveny zahraniční exkurze do Skotska s návštěvou Londýna, nebo do Paříže.

Tento rok jsme zahájili „Odpoledne pro bystré děti“. Program je určen pro žáky, kteří mají nadání v různých oblastech a chtějí své dovednosti dále rozvíjet nad rámec běžného učiva.

Určitě se už také všichni těšíme na Halloween, Vánoční jarmark a další každoroční aktivity, které plánujeme ve spolupráci se všemi učiteli.

Velmi ráda bych se ještě na závěr podělila o jeden velký úspěch, a to je obhajoba prestižního titulu Světová škola. Děkuji celému týmu, který celý rok o získání titulu usiloval a organizoval různé akce zaměřené na dialog a přátelství mezi lidmi různých národů.

Věřím, že všechny tyto projekty přinesou všem mnoho zkušeností, příležitostí a také radost z úspěchu.

Těším se na spolupráci s vámi a přeji vám úspěšný a inspirativní školní rok.

Mgr. Petra Ocelková, ředitelka

Obrázek z třídní nástěnky 3. C

Školní parlament 2024/2025

Třída	Jméno zástupce	Jméno náhradníka
III. A	Zuzana Pavlorková	Michaela Sirošová
III. B	Diana Štrossová	Tomáš Michálek
III. C	Anežka Zbořilová	Max Opršal
III. D	Tereza Maierová	Eliška Chomoucká
IV. A	Linda Roubcová	Richard Král
IV. B	Nina Lindovská	Karin Kubíková
IV. C	Tina Tenglerová	Erik Šrkla
IV. D	Helena Dvorská	Radim Gajdarus
V. A	Amélia Köhler	LorikShurdhami
V. B	Jonáš Herman	Antonín Dostál
V. C	Michaela Gezo	Sebastien Grézl
VI. A	Tereza Sztwiertniová	Jakub Kuš
VI. B	Matyáš Pščouk	Ema Prečová
VI. C	Jan Bernfeld	Tomáš Hušť
VII. A	Laura Štrossová	Magdaléna Zemanová
VII. B	Lucie Hrabovská	Marie Dudíková
VIII. A	Nela Korčiánová	Jan Mohyla
VIII. B	Konstantin Bokyi	Oliver Petruňa
VIII. C	Tobias Souček	Viktorie Večerková
IX. A	Adéla Michálková	Adéla Laskovská
IX. B	Tobias D. Sztwiertnia	Karolína Kašparová
IX. C	Jaroslav Koval	Miriam Schneiderová

Školní parlament v školním roce 2024/2025

Dne 26. 9. 2024 se uskutečnila první schůzka Školního parlamentu, která byla plná nadšení a nových nápadů. Hlavním bodem programu byla volba předsedy a místopředsedy, kteří budou vést parlament v tomto školním roce.

Po úvodním přivítání a představení kandidátů proběhlo hlasování. S radostí oznamujeme, že novým předsedou se stal Tobias David Sztwiertnia z 9. B a máme 2 místopředsedkyně, a to: Adélu Michálkovou z 9. A a Nelu Korčiánovou z 8. A. Vedení parlamentu má velké plány, jak zlepšit školní prostředí a zapojit více žáků do školních aktivit.

Dalším důležitým bodem schůzky byla příprava akcí na zbytek kalendářního roku. Mezi plánované akce patří:

Halloweenská cesta: Tato akce se bude konat **1. 11. 2024** a bude plná halloweenských stanovišť v **Komenského sadech**. Po průvodu s lampionem můžete navštívit strašidelné sklepní prostory **ZŠ Matiční 5** a podepsat se do knihy. Kostýmy vítány, ale nejsou podmínkou.

Vánoční jarmark: Tradiční vánoční jarmark proběhne **10. 12. 2024** v prostorech **ZŠ 30. dubna 20** a nabídne širokou škálu stolečků s vánočními dekoracemi, domácími dobrotami a rukodělnými výrobky.

Schůzka byla velmi produktivní a všichni členové parlamentu se těší na realizaci plánovaných akcí. Věříme, že tyto aktivity přispějí k posílení školního ducha a vytvoření příjemného prostředí pro všechny žáky.

Těšíme se na další schůzky a spolupráci s vámi všemi!

Koordinátorky Školního parlamentu:

Mgr. Marcela Macurová, Mgr. Martina Kalusová a Mgr. Jaroslava Wágnerová

Slavnostní předávání mezinárodních certifikátů Cambridge English

V úterý 17. 9. 2024 naše škola ve spolupráci s Cambridge centrem Hello uspořádala slavnostní předávání mezinárodních certifikátů Cambridge English. Je to významná událost, která oslavuje úspěchy našich žáků v oblasti znalostí anglického jazyka. Tyto certifikáty, které jsou uznávané po celém světě, představují nejen potvrzení vysoké úrovně jazykových dovedností našich žáků, kvalitní výuky jazyků na naší škole, ale také odhodlání a úsilí, které studenti vynaložili během své přípravy na zkoušku.

V minulém školním roce vykonalo některou z úrovní zkoušky Cambridge Exams 50 žáků naší školy. A všichni byli úspěšní! Ti nejlepší dosáhli úrovně B1 – což je úroveň maturitní zkoušky a 10 žáků dokonce obdrželo certifikát s úrovní B2 – FCE, tedy o stupeň výše než je maturita. Slavnostní akce se konala za účasti absolventů zkoušek, pedagogů, vedení školy, rodičů i prarodičů. Společně jsme oslavili tento velký úspěch a srdečně pogratovali všem, kteří získali své certifikáty. Jejich vytrvalá práce, píle a odhodlání budou jistě inspirací pro všechny ostatní studenty.

Děkujeme všem, pedagogům i rodičům, kteří se na přípravě žáků ke zkouškám podíleli a podporovali je.

Všem úspěšným absolventům přejeme hodně dalších úspěchů a těšíme se na další úrovně, které jistě zdoláte!

Mgr. Petra Ocelková

Zeleninová oáza na školním pozemku

V centru našeho rušného města se zrodil projekt, kterým přibližuje zeleň a kousek přírody, ale přináší také úrodu zeleniny. Na pozemku u budovy školy na ulici 30. dubna vznikla zeleninová oáza – místo, kde se pěstují rajčata, papriky a další zelenina.

Pod vedením vyučujících přírodopisu a za podpory žáků v hodinách pěstelství byly vytvořeny záhony a letos byl postaven nový skleník, kde se daří nejen rajčatům a paprikám, ale i dalším druhům zeleniny. Skleník poskytuje ideální podmínky pro růst rostlin i v méně příznivém počasí a záhony nabízejí dostatek prostoru pro různorodé plodiny. Díky pečlivé péči a pravidelné zálivce se rostlinám daří a sklizeň je letos opět bohatá.

Tento projekt zaměřený na ochranu životního prostředí by nebyl možný bez spolupráce a bez starostlivé péče nejen během školního roku, ale také o prázdninách. Během letních měsíců se k pedagogům Mgr. Karin Hozové a Mgr. Radku Fantovi přidaly i žákyně 9. B, které dobrovolně během prázdnin pomáhaly s údržbou záhonů, pletím a zaléváním.

Naše zeleninová oáza je stále v rozvoji. Plánujeme rozšíření záhonů a výsadbu dalších druhů zeleniny a bylinek. Věříme, že tento kousek přírody bude i nadále inspirovat a přinášet radost všem, nejen těm, kteří na pozemku pravidelně pracují.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na této práci podílejí a přispívají svým úsilím k úspěšné sklizni. Zeleninová oáza je důkazem, že i v centru města může vzniknout kousek přírody, který nám dělá radost.

Projekt Zeleninová oáza je realizován s finanční podporou statutárního města Ostravy.

Děkujeme za podporu.

Mgr. Petra Ocelková, ředitelka

Školní parlament zakončil svou činnost 2023/2024 na bowlingu

V červnu 2024 se členové školního parlamentu sešli na závěrečné schůzce, která se tentokrát konala v bowlingovém centru. Tato neformální atmosféra poskytla skvělou příležitost k bilancování uplynulého školního roku 2023/2024 a plánování aktivit na rok následující. Všichni členové parlamentu jednohlasně prohlásili, že se těší na další školní rok a jsou odhodláni pokračovat v práci na zlepšení školního prostředí a zapojení žáků do školních aktivit.

Konference žákovských parlamentů

V pondělí 30. září 2024 proběhla v SVČ Korunka Konference žákovských parlamentů. Naši žáci, Adéla Michálková a Tobias David Sztwiertnia, zde úspěšně představili projekt s názvem Histomat před početným publikem. Tento projekt, zaměřený na historické budovy a místa v okolí naší školy, je výsledkem dlouhodobé a pečlivé práce celého školního parlamentu. Žáci vytvořili v aplikaci Actionboud dvouhodinovou trasu od ZŠ Matiční po ZŠ 30. dubna.

Na realizaci projektu jsme získali 8 000 Kč od statutárního města Ostrava, což nám umožnilo úspěšně dokončit všechny plánované aktivity a účastníky odměnit. Vítězové projektu mohli vyhrát vstupenky do kina CinemaCity, do Zoo Ostrava nebo sladkosti.

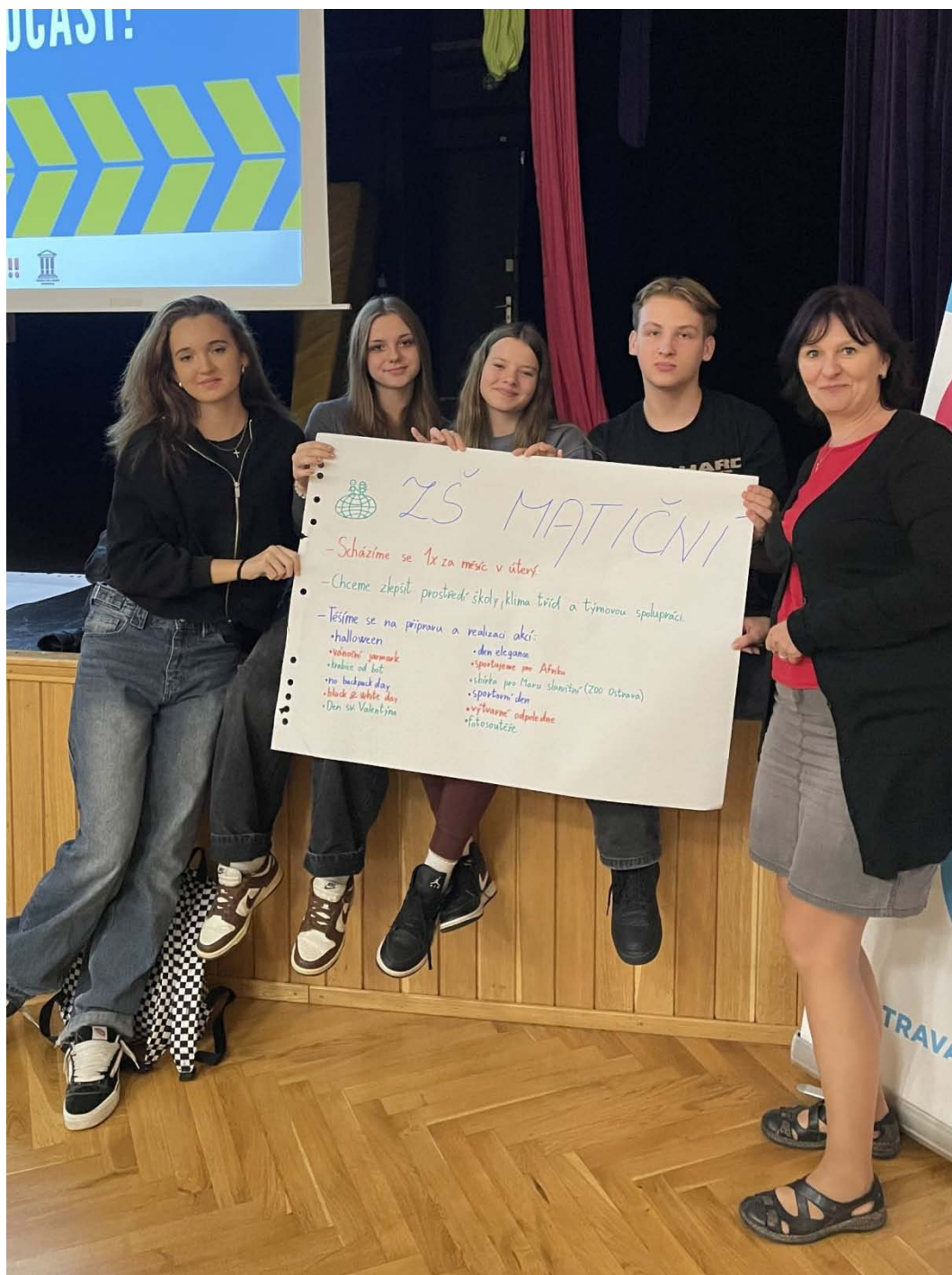
V další části konference jsme měli příležitost načerpat inspiraci pro další činnost školního parlamentu. Nela Korčianová a Nicol Zajíčková spolu s Adélkou a Tobim připravili program

aktivit, které představí dětem na příští schůzce školního parlamentu. Tento program slibuje spousty zajímavých, zábavných i vzdělávacích aktivit, které budou motivovat a zapojovat všechny členy.

Děkujeme SVČ Korunka za výbornou organizaci, skvělé jídlo a možnost naučit se novým dovednostem.

Za tým parlamentářů

Mgr. Marcela Macurová – koordinátorka

SPORTUJEME PRO AFRIKU III.

Dne 18. června 2024 jsme uspořádali tradiční zábavné sportovní odpoledne s názvem "Sportujeme pro Afriku". Letos jsme se zaměřili na globální téma propojenosti světa a vzájemné závislosti.

Akce se konala v Komenského sadech. I když letos přišlo méně dětí než obvykle, snažili jsme se vytvořit příjemnou atmosféru a podpořit dobrou věc. I přes nižší účast si děti užily sportování a zábavu. Teplé počasí mohlo odradit některé účastníky, ale ti, kteří dorazili, se skvěle bavili. Na stanovištích jsme dětem připravili zajímavé úkoly. Komenského sady se ukázaly jako skvělé místo pro naši akci. Měli jsme dostatek prostoru pro různá sportovní stanoviště. Děti si mohly zahrát fotbal, přeskočit švihadlo nebo se zapojit do vědomostních aktivit. Místní prostředí bylo příjemné a přispělo k celkové atmosféře.

Vstupné na akci bylo dobrovolné a výtěžek ve výši 5 100 Kč putoval do naší partnerské školy v Sierra Leone. Tyto finanční prostředky budou použity na obnovu a vylepšení budovy školy, knihovny a zlepšení podmínek pro výuku žáků. Jsme rádi, že jsme mohli přispět k takové důležité věci.

Realizace projektu nám přináší radost a uspokojení. Vidět děti zapojené do globálních problémů je inspirující. Tento projekt rozvíjí znalosti, empatii a zodpovědnost. Těší nás, že můžeme přispět k lepšímu porozumění mezi kulturami.

Mgr. Marcela Macurová

Účast ve výtvarné soutěži „Ostrava za 100 let“ nás vynesla na **1. místo** v naší kategorii a hodnotnou cenu jsme převzali z rukou pana starosty Petra Veselky na Masarykově náměstí v rámci zábavné akce „Dny MOAP“.

Měli jsme velkou radost. III. B (loňská II.B)

Ve středu 5. 6. 2024 jsme podnikli výlet na Landek. Děti si užily program Poklady Landeku. Zasoutěžily si, hledaly poklad. Celý výlet byl ve znamení sluníčka a pohody. Náramně jsme si dopoledne užili.

Děti loňské 1.A, 1.B a paní učitelky

Ve středu 5. 6. 2024 se o půl osmé ráno sešlo dvanáct statečných deváťáků a dva šerifové na Hlavním nádraží v Ostravě, aby vyrazili na výlet do města zvaného Olomouc. Cesta RegioJetem probíhala v klidu a všeobecném veselí. Po příjezdu do cílové stanice jsme před nádražím přestoupili na místní dostavník č.11, který nás po čtvrt hodině drkocání vysadil před ZOO. Celé dopoledne jsme strávili v jejím areálu. Dozvěděli jsme se spoustu nového, zažili vzrušující dobrodružství, například s nečekaně hlasitým pávem, dali jsme si sváču a po poledni vykročili směrem ke Svatému kopečku.

Tam jsme objevili dům, kde žil a tvořil básník Jiří Wolker a kousek odtud také proslulou baziliku Navštívení Panny Marie. Alej se stromořadím nás poté dovedla až k zastávce autobusu. Nastoupili jsme a za půl hodinky byli již v historickém jádru města. Po kratičké prohlídce Horního a Dolního náměstí byl zavelen rozchod. Každý z nás si, vlastním tempem a podle svých zájmů, prohlédl v následujících dvou hodinách blízké okolí. V 18 hodin pak znovu jsme nastoupili na palubu RegioJetu, který nás bezpečně a pohodlně dopravil zpět domů. Tedy, byla to jízda! Však sami vidíte na fotkách.

Mgr. Jan Martinec, Mgr. Radek Fanta a žáci loňské IX.C

Exkurze v České televizi

Na začátku školního roku si třída 2.D udělala pauzičku v učení a navštívila studio České televize v Ostravě. Prošli jsme místa, kde se vytváří různé pořady, zkusili jsme si hlásit počasí, nechali jsme zmizet naše těla, obdivovali práci zvukařů, osvětlovačů, střihačů, kostymérů i kulisáků.

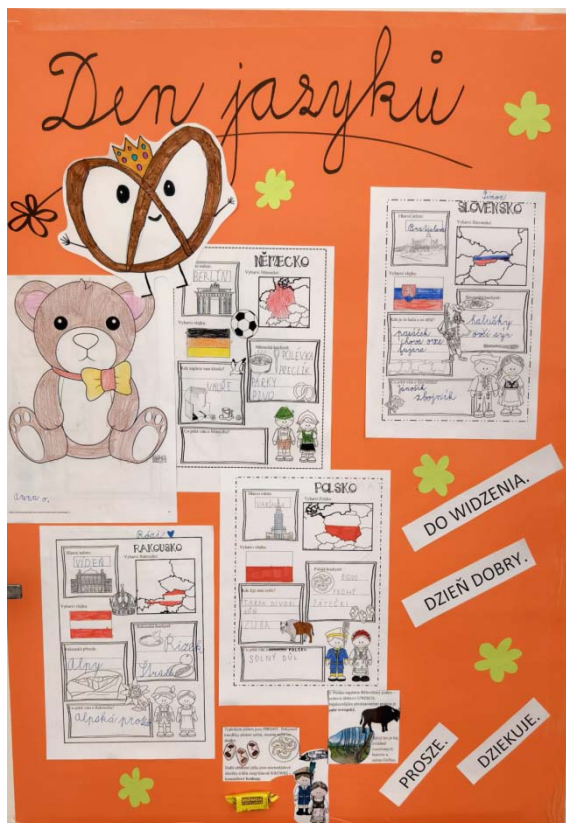
Také jsme zjišťovali, co všechno bychom museli umět, abychom v takové televizi mohli pracovat, a víte co? Úplně ve všech profesích je třeba umět dobře číst! Takže když jsme se vrátili zpátky do školy, vrhli jsme se znovu do práce.

Zapsala Mgr. Svatava Himmer

Slavili jsme Evropský den jazyků

Páteční dopoledne 27. 9. 2024 bylo na obou budovách plné zajímavých aktivit a opravdu se povedlo.

DEN JAZYKŮ

hi *Bonjour* *Hi* *čau* *ciao* *Guten Morgen* *do widzenia* *ahoj* *au revoir* *hallo* *hello*

HLAHLICE

+ ㅍ ㅊ ㅋ ㆁ ㆅ ㅌ ㄷ ㅂ ㅈ
 A B C Ć D DZ Ę E F G Ch I
 ㅅ ㅆ ㅈ ㅊ ㅋ ㆁ ㆅ ㅌ ㄷ ㅂ ㅈ
 J Ju K L M N E O P R S
 III ㅍ ㅊ ㅋ ㆁ ㆅ ㅌ ㄷ ㅂ ㅈ
 Š šT T U V Y Y, V Z Ž

Přepiš hlahlící slova:

LÉTO: *leto*
 MĚSTO: *miesto*
 NEBE: *nebe*

Vyluští slova:

hi *hallo* *hello* *au revoir* *hallo*

HLAVNÍ MĚSTA STŘEDNÍ EVROPY

- Berlin
- Víděň
- Praha
- Varšava
- Brusel

Dobry den

- Německo
- Polsko
- Česká Republika
- Rakousko
- Slovenská Republika

au revoir *hallo*

Hallo! čau Ahoj! Hi Guten Tag
dzien dobry Bonne nuit
au revoir *hallo*

SVĚTOVÉ JAZYKY

Název jazyka:	<u>španělština</u>
Přibližný počet mluvčích:	577 milionů
Kde se tak mluví:	Španělsko, Mexiko a většina států J. a Stř. Ameriky

Název jazyka:	<u>angličtina</u>
Přibližný počet mluvčích:	1,5 miliardy
Kde se tak mluví:	jako hlavní jazyk ve 35 zemích dohromady se s ním píše

Název jazyka:	<u>mandarínština</u>
Přibližný počet mluvčích:	1,051 miliardy
Kde se tak mluví:	Čínská lidová republika, Čínská republika, Singapur, Tchaj-wan, Macao a Hongkong

další jazyky:

- ruština
- francouzština
- portugalština
- japonština
- a spousta dalších

Název jazyka:	<u>arabština</u>
Přibližný počet mluvčích:	420 milionů
Kde se tak mluví:	více než 20 států, včetně Kataru, Egyptu, Iráku, Jordánie a Iránu

Název jazyka:	<u>hindština</u>
Přibližný počet mluvčích:	490 milionů
Kde se tak mluví:	Indie a Bádai

Aukšida *Severní ledový oceán* *Atlantický oceán* *Indický oceán* *Tichý oceán* *jižní oceán* *Antarktida*

Nina Lindorová

KYPR/KYΠΡΟΣ

Γεια!
Είμαι ΤΕΒΙΟΤΑÇ.
Hi! I am a tennis player.

Marcos Baghdatis

Marcos Baghdatis je bývalý profesionální tenista z Kypru, který se stal známým především svým emotivním a bojovným herním stylem. Mezi jeho největší úspěchy patří postup do finále Australian Open v roce 2006, kde podléhl Rogeru Federerovi.

Εξαιτίας του ισχυρότερου ανέμου (πύρε) φαίνεται να είναι δύσκολο να γίνει το παιχνίδι. Η κατάσταση είναι τέτοια που οι παίκτες πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί. Τα αποτελέσματα των αγώνων θα είναι ενδιαφέροντα. Ταχύτητα παιχνιδιού: 100 km/h.

Μακάρι! Ουστός δεν! Σαράντα! Κόλα je hrozná! Αφενόμωζ, το καλύτερο νερóz! Προσινε νις, κδε jου τοατέτ! Τοηε je μού βραττ α σεστρα! Μανηα, άκιν νελ! Αχό, - jak se jmenuješ! Çok teşekkür ederim! Velice vám děkuji! Burada tatlıymış! Nem tady su domovim! Müsaadenizle! S dovolením! Benim adım Tom! Já se jmenuji Tom!

Rozloha: 92 502 km²
Počet obyvatel: 933 505

914 = 5 - 192

Irsko: 5 343 805
Česko: 10,86 milionu
(počet obyvatel)

IRSKO

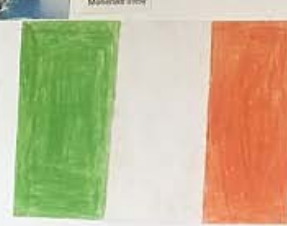
Kilogram = Cíleagram (v iřštině)
Naoi lúide ceithre cothrom cúig.
devět minus čtyři se rovná pět.
litr = litear

Bono Vox

Bono (vlastním jménem Paul David Hewson, nar. 1960) je irský zpěvák a frontman slavné rockové kapely U2. Proslavil se nejen hudbou, ale také tím, že se snaží pomáhat lidem po celém světě. Bojuje za lidská práva, pomáhá chudým a snaží se zlepšit životy lidí v Africe.

Ve své domovině se odjakživa těší obrovské oblibě a vřelosti, což dokazují nesčetné legendy a příběhy lidí, kteří tu žijí. Vlastnictví těchto míst se však stalo předmětem mnoha soudních sporů a krádeží. V posledních letech se stalo též předmětem zájmu turistů, kteří se sem přijíždějí, aby uviděli krásy přírody a zároveň se podívali na některé z nejkrásnějších kopců, které zdobí jejich kraj.

KILOMETRY (ROZLOHA) = 70 273 km²
(ROZLOHA)
70 273 km²

Dia duil! Is amhránaí an rac-ghrúpa U2 mé.
Hi! I am the singer of the rock group U2.

Seo é mo dheartháir agus deirfiúr.
Tohle je můj bratr a sestra.
Prosim vás, kde jsou toalety?
Gabh mo leithscéal, cá bhfuil na leithris?
Tom is ainm dom.
Ja - jsemuji Tom.
Cén t-ainm a? -
Kolik je hodin?
Dia dhuit.
Dobry den.
Ahoj, jak se jmenuješ?
Dia dhuit. Cad is ainm duí?
S dovolením.
Le do thoil.
Go raibh míle maith agat!
Velice vám děkuji!
Jsem tady na dovoleně.
Tá mé amrad ar saoire.

Éire = Ireland

Bono (nickname)

Bono

U2

Interaktivní výstava loutek Zdeňka Podhůského

V úterý 10. září 2024 ve dvou hodinách výtvarné výchovy naše I.B navštívila Fakultu umění OU v nové galerii na Černé louce, abychom zhlédli komentovanou výstavu „Nejen Broučci“ – loutky Zdeňka Podhůského. Viděli jsme nejen původního Broučka s Beruškou z roku 1967, ale také loutky z pohádky Příběhy čokoládového panáčka nebo z příhod Neználka. Součástí komentované výstavy byly také ukázky z filmových pohádek, grafické návrhy loutek a postup jejich výroby. Také jsme si každý svou loutku i vyrobili. Byla to zajímavá výtvarná výchova.

Žáci I.B a Mgr. Olga Maturová

PRIMA POKUSY v I.B

Název programu zní „Co je kolem nás aneb pouštíme draka“ – a tak ve středu 2.října jsme s paní lektorkou absolvovali program, který se týkal vzduchu , který je kolem nás. Začínali jsme „Zázraky přírody“ – a viděli jsme fyzikální pokusy, které se týkaly vzduchu a my aktivně předvídali i výsledky pokusů. V dalším pokusu s kyslíkem a oxidem uhličitým jsme pochopili, z čeho se vzduch skládá. Ve skupinkách jsme si ukázali, jak vzduch pomůže papírovému kapesníku, aby se nenamočil na hladině vody. A také když sklenici přikryjeme jen plastovým talířkem a otočíme vzhůru nohama- vzduch udrží vodu ve skleničce. A na závěr pokusů jsme si každý vyrobili svého papírového draka. Těšíme se na další pokusy!

Žáci I.B a Mgr. Olga Maturová

Kolik letos zachráníme stromů?

MATIČÁK už je mezi námi desátým školním rokem...

Když jsem před lety ve své tehdejší třídě v hodině českého jazyka ve slohu jen tak nadhodila, že jsme si kdysi jako žáci vydávali svůj vlastní školní časopis, byla jsem velice překvapená zájmem a odezvou žáků ve třídě.

Ráda bych vám tedy představila redakci, která stála se mnou u zrodu nápadu vydávat náš školní časopis...toto jsou oni:

První obálku nakreslila **Hai Anh Phamová**, s názvem pro časopis nám pomohla anketa Školního parlamentu...a mohli jsme směle začít vydávat **MATIČÁK**.

Začátky nebyly sice jednoduché, ale ráda bych poděkovala touto cestou jedné "z maminek", která se mnou celých deset let aktivně a věrně spolupracuje na vydávání jednotlivých čísel a bez které by to prostě nešlo, je to paní **ing. Kateřina Látalová, Ph.D.**, děkuji.

V letošním vlastně jubilejním školním roce 2024/2025 bych se ráda ohlédla za některými příspěvky, připomněla je a snažila se navázat na vyšší počet zastoupení námětů z řad žáků naší školy. Aktivně mi s tím budou pomáhat žáci mediálního kroužku pod mým vedením. Pokusíme se kreativně tvořit jednotlivé příspěvky i reportáže z akcí Školního parlamentu.

Doufám, že se máte na co těšit. Držte nám palce, ať nám jde dílo od ruky...

Mgr. Sylva Kristiánová

Výběr z archivu:

MOJE SESTRA UŽ JE PRVNÁČKA

Sofie Labuzíková

Nora Labuzíková je obyčejná holka, která jde do první třídy, ale zároveň taky moje sestra a proto o ní píši. Norinka se do školy hodně těšila. Vždy před tím si se mnou hrála na školu, kdy já jsem byla paní učitelka a ona moje žačka a vždy jí to moc bavilo, ale to všechno bylo jenom jako. Teď už nastala opravdová škola a začaly povinnosti. Je to zatím jen pár dnů, ale určitě se jí ve škole líbí. V první třídě to není ještě moc těžké, její úkoly už začaly kreslením, psaním písmen atd.... Před chvílí byla ještě malá holka a teď už je z ní prvňáčka. Ten čas ale rychle utíká!

Budova ZŠ na ulici Matiční 5 byla původně budovou reálného gymnázia. Byla postavena na pozemku v centru města, který za symbolickou cenu věnovala na stavbu školy rodina K. Grünwalda. Budova byla dána do provozu v září 1898.

Ve školním roce 1901/02 byl ústav rozdělen na gymnázium a reálku, vedení zůstalo dva roky společné. Správu reálky převzala roku 1904 částečně země a vznikla Zemská reálka. Matice ostravská vlastním nákladem vystavěla budovu pro gymnázium na ulici Matiční 7, která byla v provozu od školního roku 1905/06. Gymnázium bylo 1. 9. 1907 zestátněno. Bylo to veřejné přiznání jeho dobré úrovně a vyvrcholení snahy o kvalitní české školství na Ostravsku.

Před první světovou válkou byl nejvyšší počet žáků Matičního gymnázia 222, průměr na třídu činil 28 žáků. Vyhlášení samostatného Československa bylo velkým mezníkem. Změny po roce 1918 vytvářely lepší podmínky i pro rozvoj školství na Ostravsku. Zájem o studium na Matičním gymnáziu vzrostl až na 522 žáků. Příznivci školy i vedení usilovali o přístavbu školní budovy. V roce 1923 byl zakoupen další pozemek, ale v následujících krizových letech se nenašly prostředky na plány přístavby.

Po Mnichovském diktátu došlo k dočasnému zabrání školní budovy německou policií a vyučovalo se v budově reálného gymnázia na třídě Čs. legií. Po návratu zpět do budov na Matiční 5 a 7 byla výuka často provizorní. Škola se dostávala pod silný politický tlak doby. Učebnice byly revidovány a prakticky byla zrušena výuka české literatury, dějepisu, zeměpisu a filozofie. O přijetí rozhodoval výsledek diktátu z německého jazyka. Konec války byl krutý. Několik zaměstnanců školy bylo totálně nasazeno, studenti osmých tříd byli povoláni k Technické nouzové službě, studenti sedmých tříd do výroby v továrnách. Večer 16. března 1945 dostala budova při leteckém bombardování Ostravy plný zásah. Škola se musela opět stěhovat, tentokrát na Československou ulici 16, do budovy zrušeného německého gymnázia.

V padesátých letech se gymnázium vrací zpět do budovy na Matiční 5, kde je současně umístěna i Střední škola pro pracující. Kapacita budovy neodpovídala takovému stupni vytížení, proto došlo k realizaci stavby nové školní budovy na parcele Matiční 7. Stavba byla dokončena v roce 1961, měla 23 tříd a rozlehlý vestibul. Vchod do školy byl situován z ulice dr. Šmerala. Přemostěním Matiční ulice byla připojena i další nová budova s jídelnou a tělocvičnami. Prostranství na Matiční ulici bylo upraveno na hřiště.

Jan Václav Sezima

(Zdroj: Adámek, L., Geržová, J.: Když se řekne Matiční, Almanach k 100. výročí založení školy, 1997)

foto: www.zs-mat5.cz, www.mgo.cz/.

Školní rok 2014/2015 nebyl jen o učení, zkoušení a písemkách, ale i o spoustě zajímavých akcí, připomínáme:

Pes v nouzi

Jako loňský rok i tento žáci s rodiči pomohli v akci „Pes v nouzi“. K slavnostnímu předání materiálu došlo dne 17. října 2014. Nasbíralo se neuvěřitelných 12 velkých pytlů textilu, 80 kilogramů granulí, mnoho konzerv, hračky, vodítka, misky, pochoutky, piškoty, vitamínové doplňky i pelíšky. Poděkování naší škole a žákům vyšlo i v časopise HAF&MŇAU 11-12/2014.

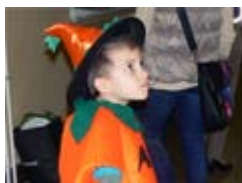

Ostravské školní hry pro dětskou onkologii Fakultní nemocnici Ostrava

V projektu Ostravské školní hry 2014 bylo vybráno celkem 45 740 Kč. Peníze byly použity na pohybově zážitkový pobyt pro nemocné děti a jejich rodiče, který proběhl v září 2014 v Jakartovicích.

Halloweenská cesta

V listopadu 2014 proběhla na hlavní budově Matiční 5 tradiční akce školního parlamentu Halloweenská cesta. Pro mladší spolužáky bylo připraveno deset stanovišť, na kterých bylo potřeba splnit různě náročné úkoly. Letošní novinkou na stanovištích bylo využití chemické učebny pro jednoduché pokusy s roztoky a tajným písmem. Akce se zúčastnilo rekordních 232 žáci prvního stupně.

Po stopách historie česko-polského pohraničí

V říjnu 2014 se deset vybraných žáků třídy 9. A zúčastnilo pobytu v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česka a Polska. Žáci pobývali na území České republiky v Beskydech. Cílem této aktivity bylo poznávání vymírajících řemesel a návštěva technických a historických míst na území českého pohraničí. Žáci navštívili hornické muzeum na Landeku, lanové centrum na Ráztoce (Lanové centrum Tarzanie), město Štramberk a Štramberskou trůbu, jeskyni Šipka, technické muzeum v Kopřivnici,

Valašské muzeum v přírodě (areál Dřevěné městečko) a svíčkárnou v Rožnově pod Radhoštěm, Pustevny, Dolní oblast Vítkovic, Důl Michal v Michálkovicích, Aquapark Olešná a na závěr Muzeum sklářství v Karolínce.

Měsíc filmu

Již potřetí se naše škola zapojila do projektu Příběhy bezpráví - měsíc filmu na školách. Letošním tématem byly listopadové události z roku 1989. Žáci devátého ročníku v rámci dvouhodinového programu zhlédli 14. 11. 2014 v předpremiéře dokument Karla Strachoty „1989: Z deníku Ivany A.“, který o den později vysílala premiérově Česká televize. Po přestávce následovala výpověď pamětníka PhDr. Tomáše Dostála o době, kterou se naši žáci snaží pochopit především jen z učebnic dějepisu.

Po stopách historie česko-polského pohraničí

Dne 21. 11. 2014 se uskutečnilo závěrečné setkání v rámci projektu „Po stopách historie česko-polského pohraničí“ v Hradci nad Moravicí. Této akce se účastnili vybraní žáci 9. A a 9.B třídy. Po příjezdu se žáci vydali na prohlídku zámeckého parku a přilehlého městečka a poté na zámek k prohlídce. Bílý zámek dal postavit Přemysl Otakar II. V sále konírny nastala poslední část setkání: závěrečná řeč učitelů, hostů, zástupců města, prezentace a popis obou týdenních pobytů v češtině i polštině, které si připravili samotní žáci. Obsahem celé prezentace byly vzpomínky na již vymírající řemesla, která se ještě v těchto krajích udržují.

Sněhuláci pro Afriku

V lednu 2015, kdy konečně napadl sníh, se naše škola spolu s dalšími třemi stovkami škol v celé republice zapojila do akce „Sněhuláci pro Afriku“, jejímž cílem bylo finančně podpořit projekt Kola pro Afriku. Akce se zúčastnili zástupci tříd školního parlamentu,

bylo postaveno celkem 11 sněhových postaviček a za každou z nich škola poslala startovné ve výši 50 Kč, celkem jsme tedy přispěli částkou 500 Kč.

Sapere – Vědět, jak žít

Velkým úspěchem žáků naší školy se stalo vítězství v okresním kole soutěže **Sapere – Vědět, jak žít**, kdy v tomto školním roce probíhal již 5. ročník. Soutěž vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Žáci zvítězili v obou kategoriích, do kterých mohli být přihlášení a to znamená, že v krajském kole okres Ostrava město reprezentovaly hned dvě tříčlenná družstva z jedné základní školy. Cílem soutěže je rozvoj teoretických a praktických znalostí z oblasti zdravého životního stylu. Úspěšní žáci se nyní se svými učiteli pečlivě připravují na další, tentokrát krajské kolo soutěže. Navíc starší žáci letos obhajují celkové stříbrné místo, které v loňském roce vybojovali jejich bývalí spolužáci.

Městský obvod uspořádal výtvarnou soutěž pro žáky základních škol na téma „Prachožrout“ a jedno vozidlo nese jméno po autorce vítězné výtvarné práce „Anička“. Až kolem vás pojede, všimněte si. (Hai Anh Phamová, IV. C)

Jeden za všechny, všichni za stůl

Žáci třídy IV. C v soutěži „Jeden za všechny, všichni za stůl“ vyhráli s podporou kamarádů a rodičů při hlasování pro naši školu pingpongový stůl ve své kategorii všech zúčastněných škol z Moravskoslezského kraje. (snímek z vítězného videa)

Škola v přírodě

Ve dnech 16. 3. až 29. 3. 2015 vyjeli šestáci na zotavovací pobyt do chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, kde na čerstvém vzduchu strávili čtrnáct dnů. Pobyt byl hrazen z **Fondu pro děti ohrožené znečištěním ovzduší statutárního města Ostravy** a tudíž pro naše žáky zdarma. Díky příjemnému počasí žáci se svými učiteli podnikali různé výlety do okolí, navštívili stezku zdraví u luhačovické přehrady i místní věhlasné lázně.

Máme šikovné chemiky

I letos se naši žáci devátých tříd zúčastnili dvou velmi významných chemických soutěží. První nesla název „**Hledáme nejlepšího Mladého chemika ČR**“. Jedná se o soutěž, která je největší oborovou soutěží svého druhu, svým záběrem a významem přesáhla hranice regionu a stala se celorepublikovou záležitostí. **Ve výsledném hodnocení se stal Albert Moravec sedmým nejlepším chemikem Moravskoslezského kraje a Nikol Palatá dvanáctým.** Druhou soutěží byla **Chemická olympiáda kategorie D**. Tato soutěž je pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Ani zde jsme se neztratili a ve velké konkurenci obsadil **Albert Moravec úžasné 5. místo** a pouhý jeden bod ho dělil od postupu do krajského kola.

Finanční gramotnost

V dubnu 2015 proběhlo v kongresovém sále historického areálu EMAUZY v Praze **celostátní finále 6. ročníku soutěže Finanční gramotnost**. Celkem soutěžilo 25 230 žáků. Moravskoslezský kraj v pražském finále reprezentovalo družstvo naší

školy ve složení: **Nikola Palatá, Matěj Vildomec a Jan Břuska**. Ve finále museli žáci prokázat široké znalosti v oblastech sociální aspekty finanční gramotnosti, informační gramotnost, peněžní gramotnost, rozpočtová gramotnost, cenová a investiční gramotnost a jiné. Ujalo se vedení po první otázce a tuto pozici již neopustilo. Nakonec získalo 56 bodů a zvítězilo s náskokem patnácti bodů. Díky tomuto krásnému úspěchu Nikoly, Matěje a Honzy máme nyní mezi sebou tři žáky s titulem „**Mistr republiky ve finanční gramotnosti**“ a naše škola se může pochlubit titulem „**Škola mistrů republiky ve finanční gramotnosti**“.

Dobyťí pevnosti Boyard

24. dubna 2015 se před žáky 5. ročníků otevřela brána do pevnosti Boyard. Úkolem žáků bylo splnit množství sportovních úkolů, kvízů a hádanek, které se všechny týkaly francouzštiny a frankofonního světa. Při luštění se dozvěděli spoustu dalších informací. Kromě toho si pro ně starší spolužáci ze 7. ročníků pod vedením lektora Vincenta Chenala připravili moderní francouzskou verzi pohádek O Popelce a O Sněhurce. Celý program vyvrcholil dobytím „Síně pokladů“, kde na všechny soutěžící čekala sladká odměna.

70. výročí osvobození Ostravy

Žáci z pátých tříd si připomněli 70. výročí osvobození projektovým dnem. Na naučné vycházce se seznámili s životem v Ostravě v průběhu 2. světové války, ostravsko-opavskou operací a osobnostmi spojenými s osvobozením Ostravy. Památku padlých v boji o Ostravu uctili položením kytice k památníku Čs. tankistů. Ve škole vytvořili galerii obrázků s válečnou tematikou a výstavu výrobků bojové techniky. Projektový den byl zakončen soutěží a předáním cen nejlepším družstvům.

Let's play with English

Soutěže "Let's play with English" se vybrání žáci 4. B **Agáta Fabiánová, Denisa Olivová, Robert Adámek a Jan Novotný**. Soutěže se zúčastnilo osm týmů z Ostravy, ve čtyřčlenných družstvech procházeli jednotlivými stanovišti, kde řešili zajímavé a zábavné úkoly v angličtině. Po skončení a vyhodnocení soutěže se **náš tým umístil na krásném druhém místě**, a to při řešení náročnějších úkolů ve vyšší kategorii škol s jazykovým zaměřením.

Hledej pramen vody

Třída IV. C si vybojovala 3. místo a pro svůj třídní kolektiv dne 11. 6. 2015 zájezd na Slezskou Hartu a návštěvu Slezského zemského muzea v Opavě. Děkuji celému kolektivu třídy za vynikající reprezentaci a absolutní nasazení jak v teoretické části soutěže, tak i v plnění praktických úkolů na hradě. Zvláštní pochvalu zaslouží tým, který plnil zadání na pěti stanovištích, ve složení: Dominik Kalouda, Šimon Bělík, Matyáš Walder, Lukáš Doboš a Anička Phamová. Voda je život a musíme si jí vážit.

Jako každý rok na naší škole proběhl **sběr papíru a víček od PET lahví**.

Shrnutí vybral: Lukáš Doboš, IV. C

Pláček
Tereška Mulová

Pepík je náš šlutý pláček,
je to malý darebáček.

Když ho z klece vypustíme,
létá nám tu jako král,

do klece ho nechytíme,
pořád by si jenom hrál.

Lajiček
Radek Píman

Lajiček ráno vstává,
volá máma, máma.
A ten malý neposed
všude mámu hledá.
Máma nikde není,
šla na louku pro lupení.

KONĚ

Emma Ga-jd-oší-ková

Emma má rá-da koně.

Všechno udělá pro ně.

Přinese jim mrkvičku —

dá jim čistou vodičku.....

a pak je-dou spo-lu

nahoru a do-lů

Zlatá přírodo,

ani nevíš, jak mě mrzí, že si tě lidé neváží. Přitom nám toho tolik dáváš. Bez tebe bychom tu ani nebyli. Jenom ty nám uděláš radost tím, že ukazuješ, jaké krásy se v tobě skrývají. Jsi jedinečná, výjimečná a miluju ten pocit s tebou komunikovat. Chci cítit, jak mi dýcháš na krk, jak mi tvé slzy kapají na nos, jak šumí listí padající na zem. Miluji zabořit se do sněhu či do trávy a být tu s tebou. To je jen pár zážitků z těch, co jsme spolu zažily. Víím, že máš své nálady a jsi citlivá. Stejně jako já. Červenáš se, když jsi zamilovaná, a obdaříš nás červánky. Hněváš se a střílíš po nás blesky. A když jsi smutná, a pak tě někdo rozesměje, vytvoříš na obloze tu nejkrásnější věc- barevnou, pestrou duhu, která všem lidem vyčaruje úsměv na tváři. A to je ten důvod, proč tě tak moc miluju a zároveň důvod, proč ti píši.

Tvá milovaná Vaneska

Vanesa Randulová, v minulosti žákyně 9. B

Ahoj přírodo,

nemůžu se dočkat, až se vrátím, až přijdu a až si lehnu do spadaného barevného listí, a pak teprve začnu snít. O vodě, trávě, mechu, stromech, květinách, hmyzu a životě. Jak z mraků přinášíš na svět brilantové kapičky deště, které se po dopadu rozprsknou všude kolem a hlavně ty malinké lesklé sněhové vločky. Proč je každá jiná, ty je vyšíváš? Je nádherné se na ně dívat, když padají na zem s takovou lehkostí. Čtyřikrát ročně měníš svůj kabát a svou náladu. Nejraději mám ten jarní, protože všechno ožívá, rostliny přicházejí k životu a květiny a porosty kvetou, zelenina a ovoce začínají růst a vše se mění k lepšímu po kruté, mrazivé zimě, ve které zahyne spousta hmyzu a živočichů, zamrzají rybníky a stromy si oblékají velký bílý plášť. Chci přijít na všechna tvá tajemství a záhady, na to, jak je možný život a na to, proč jsi tak rozmanitá. Tak zase příště, těším se.

Ema Hudečková,

v minulosti žákyně 9.A

Moje milovaná a nejkrásnější příroda,

ani netušíš, jak potřebná a zároveň velmi ochuzována jsi. Jsi ta, která mě utěší, když potřebuji být sama. Jsi ta, co mě pohladí svými chladnými až ledově křišťálovými kapkami. Jsi ta, co mě potěší příchodem jara, ale i zimou. Když šumí stromy jako rychle tekoucí řeka, můžu se ponořit do svých myšlenek, snů a představ a mám možnost vnímat jen tebe a samu sebe. Miluji to, jak si se mnou povídáš formou hustého temného deště, nebo naopak pomocí lehkých drobných kapiček, které dopadají na mé tělo jako malinké jehly. Potěšíš mě okamžitě, co vstoupím do tvého největšího a nejkrásnějšího království plného tajemství. Já se ti každý den, každý okamžik snažím odvděčit za to, co všechno pro mě děláš. Díky tobě můžu být součástí toho všeho. Můžu žít. Rve mi srdce to, jak ti některé bytosti ubližují, chovají se jako zrůdy. Zbývá toho ještě tolik, za co bych ti chtěla poděkovat. Ale nejde to vyjádřit slovy. Děkuji ti alespoň za to, že můžu být tvou součástí.

S láskou a přáním všeho dobrého Julie Johánková, v minulosti žákyně 9. A

SOUTĚŽ

SOUTĚŽ

SOUTĚŽ

SOUTĚŽ

SOUTĚŽ

Znáš své město, znáš Ostravu ?

Pořádně se při svých toulkách Ostravou rozhlížej a napiš konkrétní adresy míst, která jsou zachycena na fotografiích, **u 1. úkolu připoj také své selfie. Termín pro zaslání řešení je 30. 11. 2024.**

1. úkol:

2. úkol

3. úkol

V prosinci 2024 budou vylosovaní tři výherci ze správně zasláných odpovědí na e-mailovou adresu:
sylva.kristianova@zs-mat5.cz

Fota: Mgr. Sylva Kristiánová

Výzva:

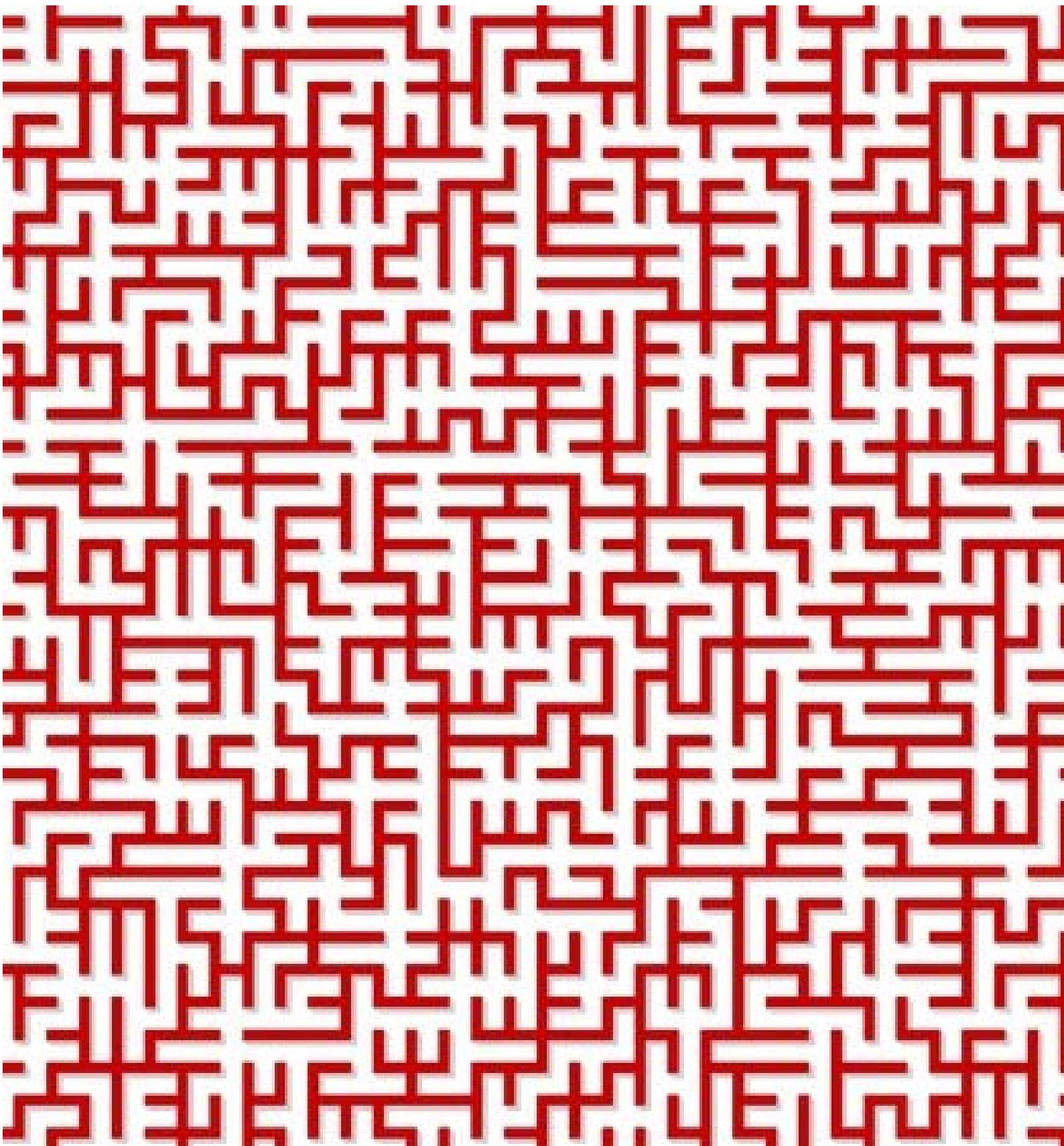
Máš fantazii ? Máš tvořivého ducha ?

Chceš se podílet na tvorbě Matičáku ?

Napiš příspěvek, vytvoř hádanku, bludiště, či rébus.

Těšíme se na příspěvky.

Piš na e-mail: sylva.kristianova@zs-mat5.cz

Halloween na Matiční 5 má už mnohaletou tradici

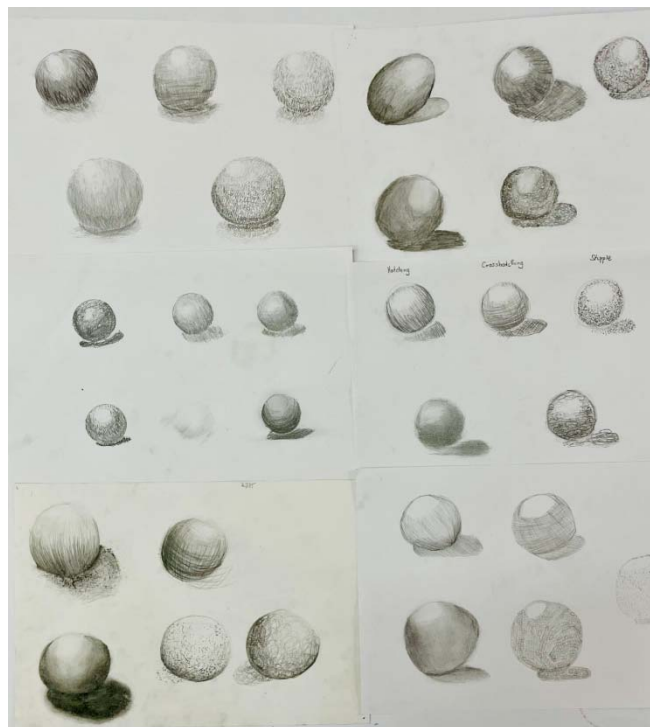
Oblíbená podzimní akce s názvem Halloweenská cesta se koná na naší škole už velkou řádku let. Každý rok se škola otevře pro neskutečné množství různých čarodějnic, upírů, mumií a dalších strašidel, ať už malých či dospělých. Pro účastníky bývá připraveno několik stanovišť, na kterých žáci prvního stupně plnili více či méně náročné úkoly. Po splnění všech úkolů a nasbírání bodíků na ně čeká odměna, většinou sladká. Vždy je celá akce připravena staršími žáky ze školního parlamentu, kteří přípravu skvěle zvládají. Žáci se většinou dopoledne učí ve svých převlecích, což je nesmírně baví...Pár snímků z předešlých ročníků...

A zpět do současnosti:
Výtvarná výchova pod vedením Mgr. Michaely Ratajské

Najdi 7 rozdílů :

Pepíček byl první den ve škole. Další den ráno ho matka budí: "Pepíčku, vstávej, musíš jít do školy!" ...Odpověď Pepíčka najdeš v tajence osmisměrky :

AKTA	MAPY	SRAB
ALKOVNA	MÁTA	STEP
APOSTATA	METLA	STRH
ASESOR	MOLI	SVÉRKA
AVIA	MRÁZ	SVIT
BOND	MÝTO	SÝRY
BŘÝLE	ODPLATA	ŠRAM
BŘÍT	OMÁMENOST	TÍŽE
CRAG	ORBA	TRUP
CVIKR	ORTELY	TUBA
DELTA	OTKA	TYČE
DORKAS	PARDÁL	UFONI
EMBRYO	PATOS	UHER
ENZYM	PERLY	ÚHOR
FOUET	PINNY	UZLY
HABR	PÍSMO	VÝHYB
HAJITEL	PLST	VZEPŘÍT
HAUSBÓT	PLYŠ	ZISK
HNĚV	POŘEZ	ZLATUŠKA
HNIS	PROSTOR	ŽLOUTKY
HYSTERKA	PRŠÍ	
CHALOUPKY	PŘÍSAVKA	94 slov
CHÝŠE	PYSK	
INFÚZE	RAIS	
JUDO	RÁZY	
KIKS	REFLEKTOR	
KLIMATRON	RENA	
KOŽICHY	ŘEZAT	
KROJ	SALINA	
KROV	SALÓNEK	
KUKA	SILA	
KŮŽE	SKŘET	
LÁKA	SLZA	
LANA	SMĚS	
LEGO	SMRŠT	
LIPA	SOBI	
LYRY	SPOLKNOUT	

(Mgr. Sylva Kristánková)

ČESKÉ HRADY A ZÁMKY – HUKVALDY

Moji milí přátelé. Na stránkách Matičáku se setkáváme již osmý rok, tak myslím, že z nás již jsou přátelé. V loňském školním roce jsme si udělali společně výlet na čtyři hrady a zámky. Naše vlast je plná nádherných hradů a zámků, tak letos budeme v těchto výletech za historií ještě pokračovat, máte-li zájem. Moc ráda vám budu dělat opět průvodce.

Dnes si budeme povídat o hradu, který je součástí našeho kraje. Je to hrad Hukvaldy.

Hrad Hukvaldy je jedním z největších hradů na Moravě a tyčí se 150 metrů nad obcí Hukvaldy. Hrad Hukvaldy je třetí největší zřícenina v naší vlasti. Tento rozsáhlý objekt byl dostavován a přestavován v průběhu několika staletí. Z věže je krásná vyhlídka do širého okolí na hřebeny Beskyd, na Kopřivnici, Příbor anebo Fryčovice. Za dobrého počasí je vidět i Ostrava. Hrad je obehnan kouzelnou oborou kde se volně pohybují daňci a mufloni, divoká prasata a další zvěř. V oboře je proslulý památník Lišky Bystroušky (Opera Leoše Janáčka, rodáka z Hukvald).

První zmínky o hradu jsou z roku 1285, ovšem počátky sahají až do poloviny 13. století. Za zakladatele Hukvald je považován rod německých hrabat z Hückeswagen, kteří vystavěli nedobytnou vojenskou pevnost. Dnes ovšem hrad není jen romantickou zříceninou této bývalé vojenské pevnosti, ale

čarovné kouzlo mu dodává rozmanitá příroda evropsky významné lokality a přírodní památky Obory Hukvaldy, kde jsou, mimo jiné, několik set leté buky, duby a kaštiny.

Podle místní lidové tradice hrad získal svoje jméno prostřednictvím místních víl, kterým se říkalo „húkalky“. Zjevovaly se v okolních lesích a byly spíše lesními žínkami. Jejich podoba není známa a obdobně jako „lulkyně“ na Valašsku vyluzovaly prapodivné zvuky. Jejich houkání a pokřikování děsilo noční chodce, kteří procházeli po cestách vedoucích hukvaldskými lesy. Ale zmínky o tom, že by někoho utancovaly k smrti, se nezachovaly, tak se možná jednalo o hodné „húkalky“.

V obci Hukvaldy se narodil Leoš Janáček, světově proslulý hudební skladatel.

Jeho velmi silné propojení s Hukvaldami, a s hradem Hukvaldy, je jasně vidět v jeho tvorbě. Asi nejznámější je opera Liška Bystrouška.

Obec je na svého rodáka náležitě pyšná, což je patrné na každém kroku. V centru obce stojí škola, kde se Leoš Janáček narodil. V kostele sv. Maxmiliána hrával na varhany. Rovněž je v obci domek, kde bydlel, a kde dnes památník Leoše Janáčka. V areálu hradu Hukvaldy se každoročně koná mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy.

Hrad Hukvaldy je nádherný, obrovský a tajemný. Proto se nemůžeme divit, že se o hradu vypráví řada pověstí a bájí.

Jenda z pověstí vypráví o staříčkovi Tuřavkovi, který s dalšími dřevorubci „dělali“ v arcibiskupské oboře ba Hukvaldech. Jednou šel staříček z Myslíku do kanceláře na hukvaldském zámku pro výplatu a nazpátek se stavil v hospodě na skleničku. Za chvíli si dal druhou, třetí, ... Když jich vypil nepočítaně, vydal se úzkými chodničky, které znal jen on sám, přes oboru domů do Myslíku. Chodníček byl jako prst, padla noc, ale staříček se nebál, cestu šel už bezpočtukrát. V náladě cestou si povídal, smál se, ale les mu připravil překvapení. Přišel na Blatiny a tam hořel rovnou na cestě ohníček a kolem něj seděli tři chlapi, vousatí až hrůza. Staříčka hryzalo svědomí, že se zdržel v hospodě a nekoupil si přitom sirky, aby si mohl zapálit fajfku. Dřevaře pozdravil a poprosil o uhlík z ohně. Nic. Znova: „Chlapi milí, rozmilí,

můžu si z vašeho ohněka vít jeden uhlíček na zapálení fajfky?“ Nic. Když se nedočkal souhlasu, vzal si ho sám. Uhlíček byl chladný jako led a fajfka se nerozhořela. Staříček dostal strach a v tom okamžiku dřevaři zmizeli. Doma když to vykládal, klepl fajfkou o stůl a tu z ní vypadl nový stříbrňák. Tehdy hořel v oboře poklad a staříček zalitoval, že si nevzal více uhlíků. Ti tři dře-

vaři byli ve skutečnosti čarodějové.

I další pověst je o pokladech, tentokrát zbojnických. Ve Valašském Meziříčí všeli posledního zbojníka z Ondrášovy tlupy, kterého ve městě náhodou chytili. Už mu kat nasazoval na krk oprátku, když tu si zbojník podle odvěkého práva na smrt odsouzených vyžádal poslední slovo. Zavolal do davu: „Není zde někdo z Hukvald? Na panství hukvaldském, v lese Kazničově, zakopali jsme na třech místech poklady: u Dívčí studánky, v Košarech a u Velkého kamene. U Dívčí studánky vpravo, co muž vykročí, v Košarech ve špici, kde se cesty rozdělují, u Velkého kamene kde o samotě velký buk stojí. Na něm je vyrytý Valach, který míří obuškem na toto místo. Kdo ty peníze vykope, ať dá peníze na mše svaté a Ondrákovu bandu!“ Bohužel tam z Hukvald nikod nebyl, ale zvěst o pokladech se však rozšířila po okolí. Podle vyprávění sedláka Jana Matuly, zvaného Lipový, někdy krátce před rokem

1830 se dostavil do Spružinek ke Konvičkovým starší muž, který byl na cestě z meziříčského panství. Vyprávění prý později zapsal hukvaldský starosta Smolík. Muž vyprávěl Konvičkovým o pokladech, které se vybral hledat pro velkou nouzi, ve které se on a jeho rodina ocitli. Konvičkovi ho přesvědčili, aby na noc už nikam nechodil, a že by mohl natrefit na arcibiskupského hajného. Dali mu hojnou večeři, nalili vína, a když utrmácený cestou usnul, sami se v noci vybrali za poklady. Vykopali Ondrášovy peníze v Košarech a u Dívčí studánky. Na druhý den je Meziříčan poprosil, aby ho doprovodili, že on se tam nevyzná. V oboře našli jen divoce rozrytou zem a vyhaslé uhlíky. Prosil je, zaklínal, ať mu dají alespoň peníze na cestu zpět, ale prý nedostal nic. Po čase se prý chudí Konvičkovi zmožili na novou chalupu a pozvolna se stali zámožnými, aby to lidem příliš nevrvalo hlavou, kde najednou přišli k takovému majetku. U Velkého kamene tenkrát už žádný poklad nenašli.

O pokladu je i tento příběh. V hukvaldské oboře u tzv. „Hrubého buku“ měl ležet poklad tak velký, že by se za něj dala koupit půlka Moravy, alespoň podle lidové tradice. Je ho třeba hledat pomocí virgule, proutku z klokoče s vrškem roztrojeným, na Květnou neděli posvěcených. Zaklínací formulí k vyzvednutí tohoto i mnoha dalších pokladů na Hukvaldsku znal starý Holeček z Hukvald. Podle jeho návodu poklad u „Hrubého buku“ hledali. Sotva začali kopat, zjevilo se jim malé pachole se slovy „Kopete, kopete, ale marná vaše práce. Je tu poklad ze zlata, stříbra a z drahého kamení, za který by půl Moravy a mohl koupiti, ale váš nebude, vám nepatří, nenajdete ho.“ A skutečně, poklad prý nenašli a má v tom místě ležet dodnes. Jen „Hrubý buk“ již nestojí, pokáceli jej v roce 1907. Další nevykopané poklady mají ležet v hukvaldské oboře v místech zvaných „Zapadlisko“ a nad „Rájem“.

V roce 1567 založili olomouctí biskupové pod hradem panský pivovar. Vařilo se zde pivo pro

všechny poddané dědiny na hukvaldském panství. Také se zde pro sedláky vařilo pivo z ovsa. Podle pověsti se v roce 1822 na Hukvaldech pořádala „Valašská slavnost“ na počest olomouckého arcibiskupa Rudolfa, arciknížete rakouského. Místní obyvatelé zde předváděli života na salaši. Po slavnosti nařídil arcibiskup, aby přítomným bylo poskytnuto pohoštění pivem. Hukvaldské pivo bylo vždy proslulé svou kvalitou, ale pro poddané dědiny vařili z ovsa, proto rozjaření účastníci začali po ovesném pivu řehtat jako koně, aby se vrchnost dovtipila, že nejenom rozhodl, aby pivo pro příště vařili jenom z ječného sladu.

Další pověst pochází z třicetileté války, kdy Švédové obléhali hukvaldský hrad. Ačkoliv to bylo ve skutečnosti bylo jinak, podle pověsti nedobytný hrad dobyli. Švédové hrad obléhali jeden týden, druhý, třetí, ale všechny útoky posádky odrazila. Švédové každého rána posádku nabádali, aby se konečně vzdala. Jinak že podniknou na hrad útok a všechny pobijí. Na počátku čtvrtého týdne se švédský velitel rozzlobil a přikázal vojákům, aby hrad ihned dobyli za použití všech prostředků. A že kdo bude první na hradbách, ten dostane celých sto zlatých. Posádka se statečně bránila, odrazila první i druhý útok, ale při třetím náporu Švédu povolila a už se nepřátelé hrnuli do hradu a obránci začali odhazovat zbraně, aby si zachránili aspoň holý život, jak doufali. Jediný, kdo o vpádu Švédu do hradu nevěděl, byla hradní kuchařka. Vařila zrovna hrách k obědu, když tu pohlédla ven oknem a zděsila se. Švédové zrovna odzbrojovali posádku. Kuchařka dostala strach a hned nato ještě víc ji popadl vztek, do hrachové kaše, kterou zrovna vařila, zapáchla vařečku s tím, že pro Švédy vařit nebude. Ale ti měli jiné starosti, než zrovna jíst hrachovou kaši. Vyrabovali spíše s jinými krměmi, ukradli, co se dalo, a nakonec hrad podpálili a se zajatci odešli pryč. Hukvaldský hrad se po odchodu Švédů začal pomalu rozpadat. Nejprve zetlelo všechno dřevo, pak se začaly sypat kameny ze zdí. A z jasanové vařečky, co byla zapíchnutá v hrachu, za dvě

stě let vyrostl mohutný strom. Jednou se pánů v záměčku pod hradem zazdalo, že by rozvaliny ještě mohli nějak využít, a tak dali příkaz vrchnímu lesnímu, aby dal pořezat a pokácet všechny stromy, co rostou na hradbách. Tak došlo i na ten vařechový jasan. Nikdo z dřevařů si však na něj netroufal, báli se, aby na něj při podtínání nespadl. Proto zavolali dřevaře Juru od šikovné Marušky ze Sklenova, aby jim poradil. Všechno jim pomohl nachystat, jasan podřezali, strom zapraštel, ale nepovolil a tak zůstal na svém místě.

Dle další pověsti byla voda na Hukvaldech dražší než víno. Na hukvaldském hradě byla vždycky veliká nouze o pitnou vodu. Vodu jímali do cisteren z hradních střech, nebo ji dováželi na hrad v sudech z říčky Ondřejnice. Vodu brali i z lesního Bílého pramene na Zapadlisku, kam podle pověsti vedla krytá chodba. Proto se údajně již kolem roku 1540 rozhodl olomoucký biskup Stanislav Thurzo nechat vyhloubit bezednou studni na posledním nádvoří. Ve skutečnosti byla hloubena dva roky od roku 1580 a podle pověsti stála o jeden krejcar více, než stál celý

šořel a viník dle biskupova nařízení byl potrestán přísným vězením a kládou. Zapálil totiž srub svíčkou při nabírání vody. Údajně byla studna 176 metru hluboká. Na úrovni říčky Ondřejnice pod hradem byla studna prý spojena s říčkou tajnou podzemní chodbou, kterou se mohla do studny napouštět říční voda. Vchod byl dobře zamaskován, aby jej nikdo nepovolaný nenalezl. Údajně touto chodbou zachránil z uvěznění na hradě svého otce zbojník Ondráš – spustili se dolů pomocí rumpálu a nepozorovaně vylezli z chodby v údolí pod hradem.

Toto je jen zlomek z řady pověstí, které se mezi lidmi dochovaly. Povídat si o hradu, číst pověsti a báje, nebo podívat se film v televizi, není špatné. Ale asi bude lepší se na hrad Hukvaldy vypravit a prohlédnout si toto magické místo osobně.

Hrad dnes rozhodně není jen pouhou opuštěnou zříceninou. Je zde velmi bohatý program pro velké i malé návštěvníky – pálení čarodějnic, hledání pokladů, vystoupení šermířů, strašidelná noc, dobývání hradu Hukvaldy, vinobraní, Ondřejská pouť a mnoho dalších.

hrad. Biskup Stanislav Pavlovský si stěžoval, že mu hukvaldské panství vynáší pouhý jeden zlatý ročně místo obvyklých tří set zlatých, „pokud ta studně ke svému vykopání nepříjde“. Nad studnou stával srub se šlapacím kolem pro vytahování vody z veliké hloubky, ten ale v roce 1738

Zkuste doma navrhnout takový výlet. Nebo můžete na hrad vyrazit se svými spolužáky a učiteli v rámci školního výletu. Z Ostravy je to jen kousek cesty vlakem.

Šárka Janků,
říjen 2024

Úvodník:

Mgr. Petra Ocelková (ředitelka školy)

Zpracování aktuálních informací, grafická úprava, korekce:

Mgr. Sylva Kristiánová (sylva.kristianova@zs-mat5.cz)

Další příspěvky žáků 1. i 2. stupně:

Mgr. Marcela Macurová
Mgr. Hana Horáková
Mgr. Gabriela Perutková
Mgr. Simona Moravcová
Mgr. Jan Martinec
Mgr. Radek Fanta
Mgr. Michaela Ratajská
Mgr. Olga Maturová
Mgr. Svatava Himmer
Mgr. Sylva Kristiánová

zdroj free ilustrací, obrázků:

<http://cz.123rf.com/>
<https://pixabay.com>
<http://www.publicdomainpictures.net/>
<https://freephotos.cc/>
<https://picjumbo.com/>
<https://www.pexels.com/cs-cz/>
Wikipedie
vektorové omalovánky - zdroj free: <http://cz.123rf.com/>

Děkuji vám za spolupráci při tvorbě školního časopisu Matičák.

Vydáno v říjnu 2024 - 36 výtisků.

Srdečně děkujeme za zajištění tisku paní Ing. Kateřině Látalové, Ph.D.

Tisk časopisu Matičák sponzoruje společnost

Milé děti, vážení rodiče,

srdečně vás zveme na první akci Školního parlamentu v tomto školním roce. Ano, je to již tradiční oblíbená Halloweenská cesta, tentokrát se koná **v pátek 1. 11. 2024**. Sraz bude u busty J. A. Komenského v Komenského sadech **v 16:30**, kde si projdete stanoviště připravené žáky II. stupně. V 18:00 se slavnostním průvodem přesuneme do sklepních prostor ZŠ Matiční a ti nejodvážnější si projdou strašidelnou stezku odvahy a na závěr se podepíší do knihy.

Těšíme se na vaši účast a doufáme, že si akci užijete!

Školní parlament

NA KTERÝ DEN
PŘÍPADNĚ UZÁVĚRKA
NÁSLEDUJÍCÍHO
ČÍSLA
MATIČÁKU?

6. 12.

2024